

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 2. De prima prædicatione S. Petri ad Iudæos: & de dono intellectus.
Quod intellectus confert actioni, hoc actio refert intellectui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

FERIA SECUNDA.

DE PRIMA PRÆDICATIONE SANCTI Petri ad Iudæos:

Et de dono Intellectus.

Stans autem Petrus cum undecim, levavit vocem suam & locutus est eum: Viri Iudæi, & quæ habitatis Ierusalem universi, hoc vobis notum sit, & auribus percipite verba mea, &c.
A.C. I.

VERITAS PRACTICA.

Quod intellectus confert actioni, hoc actio refert intellectui.

Sensus & ratio est, quia quod intellectus confert actioni seu virtuti exercenda, est cognitio eorum, quæ sunt necessaria ad illius virtutis exercitium.

Sed ipsa virtus exercita, refert illam cognitionem, seu multum confert ad illam ipsam cognitionem augendam.

Ergo quod intellectus confert actioni, hoc actio refert intellectui: ac proinde si ad veritatem practicam requiris intellectum, require magis ad intellectum, veritatem practicam.

I. PUNCTUM.

Cum loquentes Apostolos omnium gentium linguis magna Dei, quidam e Iudæis iriderent & dicerent eos esse inusto plenos & ebrios, tum sanctus Petrus commodam inchoandæ prædicationis nactus occasionem, silentium postulat. Et mox: *Non sicut vos estimatis, inquit, hi ebrii sunt, cum sit hora diei tertia, sed hoc est quod dictum est per Prophetam Ioël, Et eris in novissimis diebus, dicit Dominus: effundam de spiritu meo, super omnem carnem. Vide quæ fufius profertur, & mirate primò, quanta facilitate Prophetias & Psalmos referat & intelligat. Deinde quanta sceleritate persuaserit quod volebat de Domino Jesu, adeo ut statim post finitam concionem, compuncti corde dixerint, quid faciemus, viri fratres? Petrus autem ad illos: penitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spi-*

ritus sancti: Et post multa: Salvamini à generatione ista prava. Qui ergo receperunt sermonem eius, baptizati sunt, & appositæ sunt in die illa anima circiter tria millia. Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis, & orationibus.

Hic erat status nascentis Ecclesiæ, & in eo manifestum apparebat donum intellectus, quo non tantum Apostoli, sed & ipsi Iudæi tam cito intellexerunt quæ audierunt, & tam ferventer executi sunt quæ intellexerunt. O quam velox est sermo sapientiæ, ait sanctus Leo, & ubi Deus magister est, quam citò discitur quod docetur.

Valde exoptandum est istud donum intellectus ad veritates nostras practicas exercendas; sed & ipsæ veritates celeberrimè sunt exercendæ ad recipiendum vel augendum istud donum. Nam quod praxi seu actioni confert intellectus, hoc ipsum actio refert intellectui, nempe cognitionem eorum omnium, quæ sunt ad illius veritatis aut virtutis exercitium necessaria: seu ad quamlibet actionem ritè peragendam.

Cum enim actionis cuiuslibet perfectio multum dependeat à circumstantiis personæ, loci, temporis, finis, modi & aliis; plurimæque inde dubia & difficultates nasci possint, nisi animus cœlesti quodam lumine collustreretur; hoc lumen confertur dono intellectus, cuius proprium est *intus quodammodo legere*, ut ait sanctus Thomas, quæ alioquin nec in Scripturis, nec in libris, nec naturali nec fidei lumine capi possent. *Quæ sunt Dei, inquit Apostolus, nemo cognovit nisi spiritus Dei. Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quæ à deo donata sunt nobis.* Itaque crebro cum Davide

Pf. 118. Davide dicendum: *Da mihi intellectum & serva-
tor legem tuam, & custodiam illam in toto
ibid. corde meo.* Et iterum; *Da mihi intellectum, &
discam mandata tua.*

II. PUNCTUM.

Sed ipsa virtus exercita refert illam cognitio-
nem, seu multum confert ad illam ipsam cog-
nitionem augendam.

Hoc sacra passim Scriptura, hoc sancti Pa-
tres, hoc ratio & experientia manifeste probant.
Pf. 110. *Intellectus bonus omnibus facientibus eum;*
id est, verè illi sapiunt qui faciunt quod intel-
ligunt; & faciendo prout intelligunt, me-
rentur intelligere quod melius & perfectius
agant. Sic datur manibus intellectus & con-
stitutum, ideoque de se suisque David affirma-
Pf. 77. *bat: In intellectuibus manuum suarum deduxit*
Pr. 31. *ess. Et Sapiens de forti muliere: Operata est*
consilio manuum suarum: nempe secundum
intelligentiam quam agendo percepit. Unde
Pr. 9. *& idem Sapiens: Da occasionem sapienti, & ad-*
Eccl. 10. *detur ei sapientia. Itemque alibi: Post indu-*
striam sequetur sapientia. Quod & Pfaltes re-
gius sibi plurimum profuisse testatur: Super
Pf. 118. *omnes docentes me, & super senes intellexi, quia*
11. Mor. 9. *mandata tua qua servi. QVI A enim, inquit S.*
Pr. 24. *Gregorius, studuit operando implere quod didi-*
cit, accepit intelligere quod doceret. Idemque in
illud Proverbiorum, prepara foris opus tuum,
10. Mor. *diligenter exerce agrum tuum: S V N T nonnulla*
16. *inquit, cogitationis acumina qua ex operatione*
nascuntur: sicut ab animo opus sumitur, ita ab
opere animus eruditur: Mens imperat bona qua
fiant, sed ipsa suis exercitata actionibus, discit
cum imperare bona inchoaverat, quantum mi-
6. Mor. 4. *nus videbat. Quod & ante in libris Moralium*
sic clarius expresserat: Qui & idcirco ad intel-
lelligentiam alta perveniunt, quia agere qua intel-
lexerunt, vel minima nulla contemnuunt, & dum
sensum manibus adjuvant, sese ultra altitudinem
Prov. 30. *ingeniosorum levant; unde bene per Salomonem*
dicitur: Stellio manibus mittitur, & moratur in a-
dibus Regis: quia illo simplex per intentionem re-
cti operis pervenit, quod ingeniosus minime ascen-
Ioan. 13. *dit. Sic sanctus Augustinus ad illa verba Do-*
mini volentis lavare pedes Petri, Quod ego fa-
cio, tu nescis modo, scies autè postea. CVM scilicet
meo exemplo lavabis aliorum pedes, hoc ipsum
quod modo facio ad humilitatis praxim melius
intelliges.

Haynesive Pars II.

Quid, quod tres omnium sapientissimi viri,
sic dicuntur actione & exercitio cognitio-
nem ream percepisse? Certè Adamo infusa
erat scientia pene infinita, & tamen ex arbore
scientiæ boni & mali, didicit, ut ait sanctus
Augustinus, per experientiam quid esset bonum
& malum; ac proinde sic dictam illam arbo-
rem voluit, quòd inde deducta esset scientia
quædam experimentalis boni & mali.

In Pf. 70.

Quis Salomone doctior & sapientior? Tam
multa tamen se per actionem & experientiam
didicisse profiteretur, quanta hæc quæ sæpe u-
surpat verba significant, *sentavi, vidi, didici,*
intellexi, ecce hoc inveni: & similia.

Eccl. 2.

Quod & magis mirum de Christo Domi-
no, in quo cum essent omnes thesauri sapientiæ &
scientiæ absconditi; & cum esset filius Dei, didicit
tamen ex iis qua passus est, obedientiam, inquit
Apostolus; tum paulò post quod subjungit,
vide quàm aptum; perfectorum est solidus cibus,
eorum qui pro consuetudine exercitatos habent
sensus ad discretionem boni & mali: quasi dice-
ret, hi sunt, qui perfectè intelligunt quid sit
bonum & malum, qui sese exercent in illo fa-
ciendo & hoc declinando. Unde non est mi-
rum, si tam parum in divinis intelligas, qui
tam parum operaris.

Coloss. 2.

Hebr. 5.

Ibid.

III. PUNCTUM.

Quod igitur intellectus confert actioni, hoc in-
tellectui refert actio: Et ad veritatè praxim
si requiritur intellectus, ad intellectum etiam
requiritur praxis, qua fit ut omnia melius co-
gnoscantur. *Intellige qua dico,* ait Apostolus suo
Timotheo, post commendatum impensè la-
borem; tum ve:ò subdit, *dabit enim tibi Domi-*
nus in omnibus intellectum; ut scilicet melius illa
intelligas operando, quàm dum ipsa te doceo.
Atque idcirco idem Apostolus tam sæpe om-
nibus Christianis, ut opere exercerent quod
docebantur, inculcat: *Propterea abundantius*
opertes observare nos ea qua audivimus, ne forte
pereffluamus; SICVT ergo accepisti Iesum Christum
Dominum, in ipso ambulate. QVÆCUNQUE sunt
vera, quacumq; pudica, quacumq; iusta, quacumq;
sancta, quacumq; amabilia, quacumq; bona fama,
si qua virtus, si qua laus disciplina, hac cogitate.
Qua & didicisti, & accepisti, & audisti, & vi-
didisti in me, hac agite, & Deus pacis erit vobiscum.

2. Tim. 24

Hebr. 2.

Col. 2.

Phil. 4.

Atque univèrsim Apostoli non tam multa
prædicabant, quàm multum inculcabant

Ccc semel

A. T. 14.

semel dicta, ut oblerarentur, *Confirmantes animas Discipulorum, exhortantesque ut permanerent in fide.* Quod in ipso nascentis Ecclesie exordio magis mirum est, ut supra retulimus, cum vix unum aut aliud præceptum docuissent Apostoli, dicuntur tamen omnes fideles *perseverare & perdurare in doctrina Apostolorum*, quasi jam doctrinam Christianam universam plenè didicissent; sed non tam multa scienda sunt ut faciamus, quàm multa facienda sunt ut sciamus. Exequamur pauca quæ novimus & plura cognoscemus. *Quia verò plures magis scire desiderant, quàm bene vivere,* inquit Thomas à Kempis, *ideo saepe errant, &*

1. de Imit.
Chr. 3.

pene nullum vel modicum fructum ferunt. O si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda vitia, & virtutes inserendas, sicut ad movendas quæstiones! Tibi, tibi hæc dicuntur

Ad Evangelium Feriæ: *Sic Deus dilexit mundum, &c.* Joan. 3. Vide in 1. parte, Feriam 2. primæ Adventus hebdomadæ: Ubi quæ de dono Filii dicuntur, accommodari rectè possunt dono Spiritus sancti: Quamquam, his diebus, non tanta debet haberi ratio propositi Evangelii, quanta Solennitatis exhibitæ, cui delerunt non modò quæ supra jam ipso die Dominico dicta sunt, sed quæ singulis hujus hebdomadæ Feriis referuntur.

FERIA TERTIA. DE PRIMO VIVENDI GENERE nascentis Ecclesie: Et de dono Scientia.

Omnes qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia: possessiones & substantias vendebant, & dividebant illa omnibus, prout cuique opus erat. Act. 2.

VERITAS PRACTICA.

Qui eminentior est in hac eminenti scientia, minus inter homines eminere cupit.

Ratio est, quia eminere in hac scientia est, perfectè cognoscere tantum res humanas valere, quantum valent ad salutem.

Sed qui perfectè id cognosceret, non optabit inter homines eminere.

Ergo neque is, qui hac in scientia eminebit; quod certè est consideratione dignissimum.

I. PUNCTUM.

Hoc erat primum vivendi genus nascentis Ecclesie, ut quotquot crederent, simul omnes conviverent, simul omnia sua conferrent, quæ omnibus essent communia, nihil ut suum quisquam diceret, sed singulis divideretur quod cuique videretur opus, & celeste & divinum vivendi genus! tanta erat certè in admiratione apud Judæos,

ut tamen non crederent, credentes tamen idcirco venerarentur quòd ita viverent. Sic appetit Divus Hieronymus ubi de S. Marco & primis Christianis: *Philo, inquit, disertissimus Iudaorum videns Alexandræ primam Ecclesiam adhuc judaizantem, quasi in laudem gentis suæ, librum super eorum conversatione scripsit. Et quomodo Lucas narrat Ierosolyma credentes omnia habuisse communia, sic & illo quod Alexandria sub Marco fidei Doctore cernebat, memoria prodidit.*

Quàm verò jam mutaræ rerum vices! quàm pauci modò sic suarum rerum contemptores! quàm multi retinentes! Sed nunquid mutatum Evangelium? nunquid mutata veritas, nunquid mutatus Christus? planè idem *heri & hodie, ipse & in sæcula,* inquit Apostolus, *seu illud est quod Propheta monuit: Iudicium Domini cum habitatoribus terra: non est enim veritas & non est misericordia, & non est scientia Dei in terra.* Donum erat scientiæ, quo sic primi Christiani humana omnia contemnebant, quemadmodum de se Apostolus tam expressè affirmat: *Veruntamen existimo* Phil. 3. omnia